

Metodický podklad

pro rozpracování priorit operačních programů pro období 2007 – 2013 do úrovně oblastí podpory

IMPLEMENTAČNÍ / PROVÁDĚCÍ DOKUMENT

V souladu s novým nařízením Rady o obecných ustanoveních o EFRR, ESF a FS nebudou programovými dokumenty, které jsou pro členské státy povinné, a které jsou jsou předmětem vyjednávání, programové dodatky. Je proto žádoucí nahradit programový dodatek jiným dokumentem, který specifikuje podmínky pro realizaci jednotlivých priorit. Podobně je tomu i v případě Národního rozvojového plánu ČR 2007 – 2013, k jehož aktualizaci došlo na základě usnesení vlády ČR č. 245/2005 z 2. března 2005. K jeho tvorbě se Česká republika rozhodla z důvodu doplnění hierarchie národních strategických a programových dokumentů.

Následující schéma¹ podává přehled o struktuře strategických a programových dokumentů na národní úrovni a zvýrazňuje závazné dokumenty, které jsou definovány nařízením Rady o obecných ustanoveních o EFRR, ESF a FS.

Národní rozvojový plán je klíčovým strategickým dokumentem pro nastavení systému čerpání strukturálních fondů a Fondu soudržnosti EU v programovacím období 2007-2013. Vychází ze Strategických obecných zásad Společenství a platných domácích strategických dokumentů (Strategie udržitelného rozvoje, Strategie hospodářského růstu, Strategie regionálního rozvoje a další resortní a regionální strategie). Národní rozvojový plán ve své analytické části identifikuje problematické oblasti, k jejichž řešení je možno využít prostředky strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. Strategie NRP definuje cíle, kroky nutné k jejich naplnění a zdůvodňuje potřebnost a účelnost intervencí výše uvedených fondů. Součástí NRP je také zaměření operačních programů, nastavení systému pro řízení a monitorování podpory, indikativní finanční rámec a rozdělení prostředků mezi jednotlivé operační programy. NRP slouží také jako podkladový materiál pro vyjednávání s Evropskou komisí. NRP je nejvýznamnějším východiskem pro zpracování Národního strategického referenčního rámce ČR pro období 2007 až 2013.

Národní strategický referenční rámec představuje základní strategický dokument pro získání podpory ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. Národní strategický referenční

¹ tučně označené dokumenty jsou vyžadovány právními předpisy Společenství

rámec je přímou spojnici mezi evropskými prioritami uvedenými ve Strategických obecných zásadách Společenství a národními prioritami politiky soudržnosti rozpracovanými v Národním rozvojovém plánu a operačních programech. Dokument obsahuje část analytickou a strategickou. První část zdůvodňuje soulad zvolené strategie s evropskými Strategickými obecnými zásadami Společenství na základě provedené socioekonomické analýzy, analýzy regionálních disparit, slabých stránek a rozvojového potenciálu ČR. V navazující části dokument stanovuje konkrétní strategii realizace politiky hospodářské a sociální soudržnosti v ČR. Jeho součástí je seznam operačních programů a indikativní finanční alokace, dále věcné vymezení rozhraní mezi politikou hospodářské a sociální soudržnosti dalšími finančními nástroji. Ve srovnání s NRP je NSRR výrazně kratší dokument, jehož obsah vychází z nařízení Rady o obecných ustanoveních o EFRR, ESF a FS a dalších doporučení EK. Dokument podléhá negociačnímu procesu s Evropskou komisí.

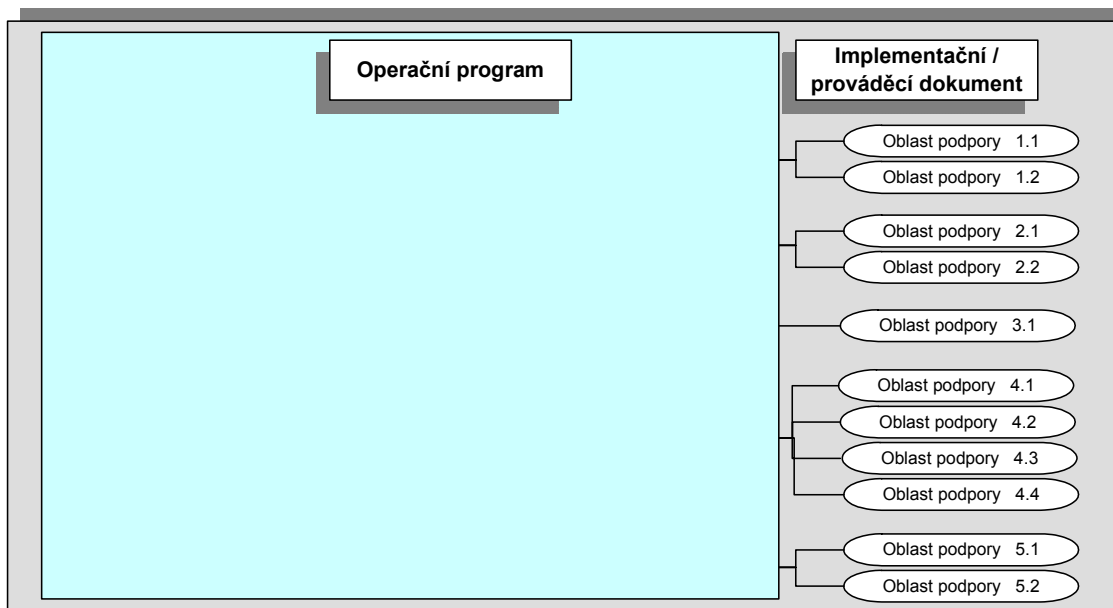
Operační program je dokumentem schvalovaným Evropskou komisí pro realizaci podpory stanovené v Národním strategickém referenčním rámci. Tento dokument obsahuje souvislý soubor víceletých priorit, který může být prováděn využitím pomoci jednoho fondu, jednoho nebo více jiných dostupných finančních nástrojů (Evropský investiční fond, půjčky, záruky) a Evropské investiční banky. Operační program zahrnuje analýzu a popis situace, strategii programu, rámcový popis priorit a oblastí podpory, finanční plán a popis implementačního uspořádání programu.

Implementační / prováděcí dokument je dokument, kterým svým obsahem navazuje na operační program a obsahuje podrobné informace o implementaci (realizaci) programu, zejména pak o operační úrovni priorit - oblastech podpory. Bližší vymezení obsahu je uvedeno dále v textu tohoto metodického podkladu. Implementační / prováděcí dokument není předkládán a projednáván s Evropskou komisí.

Prováděcí manuály specifikují podmínky podpory v jednotlivých fázích projektového cyklu (ve vztahu k žadatelům a příjemcům podpory) nebo způsob administrace a řízení podpory (ve vztahu k administrátorům projektu).

Cílem tohoto metodického pokynu je poskytnout orgánům odpovědným za realizaci pomoci ze strukturálních fondů EU v programovacím období 2007 – 13 vodítko při zpracování části dokumentu, zaměřené na popis operační úrovně OP. Přestože operační úrovni odpovídá v současném programovacím období úroveň opatření, v tomto dokumentu budeme pro pojmenování předmětné úrovně používat termín oblast podpory. Materiál svým zaměřením navazuje na Metodiku pro přípravu programových dokumentů pro období 2007-2013, kterou zpracoval Odbor Rámce podpory Společenství Ministerstva pro místní rozvoj v lednu 2006.

V rámci období 2007 – 2013 se při procesu programování uplatňuje strategický přístup ve větším měřítku, nežli tomu bylo v programovacím období 2004 – 2006. Na úrovni programových dokumentů se tento princip projevuje tak, že požadovanou úroveň rozpracování strategie operačních programů jsou priority, které budou schvalovány Komisí a o nichž tedy musí být poskytnuty podrobné informace, včetně jejich zdůvodnění (viz článek 36 všeobecného nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti). Operační programy tedy nebudou obsahovat detailní popis oblastí podpory, jako prostředku, kterým je během několika let prováděna priorita. Schematické znázornění úrovně popisované strategie mezi operačním programem a implementačním / prováděcím dokumentem je znázorněno na následujícím obrázku.

Rozhraní pro rozpracování priorit v úrovni OP a implementačního / prováděcího dokumentu není s Komisí dosud vyjasněno a bude zřejmě předmětem jednání. Nicméně jsou nejméně dva důvody, proč již při zpracování operačních programů, bude nezbytné, zabývat se do určité míry i podrobnostmi o úroveň nižšími než jsou priority, tedy popisem oblastí podpory:

1. Operační program je dokument, podle něhož se mají realizovat rozvojové aktivity. Proto musí být již v době jeho zpracování známy dostatečně podrobné informace o skutečně zamýšlených a plánovaných intervencích (nejen o možných či předpokládaných intervencích). Tyto informace musí umožnit popsat parametry intervencí tak, aby bylo možné realizaci programu dále řídit, monitorovat a hodnotit její výsledky. Přestože tyto „operační detaily“ nejsou povinnou součástí operačního programu, nelze si bez nich představit realizaci jakéhokoliv programu.
2. Přestože požadovaný obsah operačního programu informací o oblastech podpory výslovně nevyžaduje, je pravděpodobné, že při vyjednávání programových dokumentů s Komisí budou vyžadovány mnohem větší podrobnosti o prioritách, než jsou explicitně uvedeny v článku 36 všeobecného nařízení. V článku 2 „definice“ tohoto legislativního předpisu i v dalších částech jsou uváděny odkazy na „operace“, které lze považovat za operační úroveň programového dokumentu, a která musí být v určité míře detailu popsána / stanovena již při zpracování OP, přestože do oficiálního dokumentu nemusí být (a patrně nebude) zahrnuta v celé šíři.

Kromě operačního programu budou tedy muset řídicí orgány zpracovat dokument, svým obsahem přibližně odpovídající dnešnímu programovému dodatku, který rozvede strategii pomoci a upřesní aktivity programového dokumentu až na nejnižší úroveň plánovaných intervencí, jimiž se budou jednotlivé priority programu realizovat.

Pro každou prioritu programového dokumentu musí být známa operační úroveň, která by měla být specifikována prostřednictvím nízkého počtu oblastí podpory (řádově 1-5). Úroveň oblastí podpory představuje základní jednotku, která blíže zaměřuje prioritu strategie operačního programu z hlediska věcného zaměření, cílové skupiny, typu operace a formy podpory. V některých případech je z důvodů konkrétnosti, lepší adresnosti a větší přesnosti

při alokaci prostředků z veřejných zdrojů výhodné oblast podpory dále rozdělit na dílčí podoblasti² podpory.

Implementační / prováděcí dokument bude rozpracovávat jednotlivé priority operačních programů do úrovně oblastí podpory podle následujícího schématu:

- a) zaměření / specifikace podpory
- b) globální a specifické cíle oblasti podpory
- c) kategorie oblastí intervencí
- d) forma podpory a její výše
- e) typ podpory
- f) indikátory a jejich kvantifikace (výstupy)
- g) územní zaměření podpory
- h) příjemci podpory, cíl. skupiny
- i) způsobilé výdaje
- j) časový rozvrh
- k) finanční plán
- l) implementační uspořádání a způsoby realizace partnerství.

V navazujícím textu jsou blíže charakterizovány jednotlivé parametry operační úrovně popisované priority, vč. uvedení ilustrativních příkladů.

a) zaměření / specifikace podpory

Při vysvětlení zaměření věcného obsahu a zdůvodnění opodstatnění příslušné oblasti podpory je nutno brát v úvahu, jaký problém nebo skupinu problémů má oblast podpory řešit, jakým způsobem a jak přispěje k vyřešení problémů definovaných na úrovni priority. Popisem se definují rozvojové potřeby a způsob, jakým oblast podpory zajistí jejich naplnění.

Př. Oblasti podpory: Rekonstrukce a budování kvalitní základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu

Zaměření / specifikace oblasti podpory

V rámci této oblasti podpory budou podporovány investiční projekty, zaměřené na rozvoj infrastruktury potřebné pro cestovní ruch, zejména pokud jde o:

- projekty kongresového, lázeňského, kulturního cestovního ruchu a ekoturismu
- revitalizace kulturních, technických a průmyslových památek a kulturního dědictví
- rozvoj místních či regionálních informačních systémů cestovního ruchu
- rozvoj kapacit podniků, působících v odvětví cestovního ruchu (posílení ubytovacích kapacit a doplňkové infrastruktury)
- výstavba či obnova vybavenosti v oblasti sportu, rekreace, lázeňství

² odpovídá úrovni podopatření v programovacím období 2004 - 06

- obnova a rozvoj turistických stezek, infrastruktury rekreační plavby, agroturistiky, cyklostezek a cyklotras včetně doplňkových zařízení.

Podpora by měla být zaměřena na investice, které generují příjem pro region, přitahují turisty a jsou součástí integrované regionální nebo národní koncepce rozvoje cestovního ruchu. Pokud jde o ekonomicky udržitelnou kulturní infrastrukturu a cestovní ruch spojený se sportovními zařízeními a zařízeními pro volný čas, podpora by měla být omezena na projekty, které mají prokazatelně významný dopad na ekonomický rozvoj regionu.

Zdůvodnění

Zajištění kvalitní infrastruktury pro cestovní ruch je nezbytnou podmínkou pro zvýšení turistické atraktivity regionů s významným historickým, přírodním a kulturním potenciálem, dále pro poskytování komplexních služeb cestovního ruchu a uspokojení širokého spektra potřeb návštěvníků.

Převážná většina zařízení cestovního ruchu mimo hlavní město Prahu a území s památkami UNESCO je nedostatečně rozvinuta a rozsah poskytovaných služeb výrazně zaostává za mezinárodními standardy a požadavky moderního cestovního ruchu. Zastaralá a slabě rozvinutá infrastruktura pro cestovní ruch a rekreaci a nedostatečně rozvinuté služby na místní úrovni zůstávají překážkou pro ekonomický růst zejména ve venkovských a slabě osídlených oblastech a regionech se soustředěnou podporou státu.

Oblast podpory přispívá k řešení některých problematických oblastí cestovního ruchu prostřednictvím obnovy historického, přírodního a kulturního dědictví a budování / rekonstrukce související veřejné i soukromé infrastruktury pro cestovní ruch. Realizace oblasti podpory tímto způsobem umožní posílit potenciál cestovního ruchu tím, že dojde ke zpřístupnění místních atraktivit domácím i zahraničním návštěvníkům a může napomoci v odstraňování regionálních disparit a přispět k vyváženějšímu rozvoji celého území ČR.

b) globální a specifické cíle

Globální cíl oblasti podpory musí na straně jedné navazovat na jeden nebo několik cílů priority, na druhé straně musí být zřejmé, že jeho stanovení přispěje k naplnění specifického cíle / cílů priority. Měl by být konzistentní s indikátory na úrovni priority i s indikátory na úrovni oblasti podpory. Z vymezení globálního cíle by mělo být identifikovatelné, že jeho dosažením se vyřeší problematické oblasti popsané v odůvodnění oblasti podpory.

Globálním cílem oblasti podpory je zvýšení ekonomické výkonnosti cestovního ruchu efektivním využitím a dalším rozvojem dostupného potenciálu a tím docílit zvýšení konkurenceschopnosti celého odvětví cestovního ruchu na národní i regionální úrovni

Specifické / operační cíle jsou vlastně o dílčí cíle oblasti podpory, které musí logicky navazovat na globální cíl a specifikují jej. Pro každou oblast podpory je vhodné stanovit 2 – 5 specifických / operačních cílů. Na prioritu se váží prostřednictvím globálního cíle. V hierarchii cílů programových dokumentů se jedná o nejnižší úroveň cílů. I pro tyto cíle musí existovat indikátory, aby bylo možné měřit jejich dosažení.

Specifickými cíli oblasti podpory je:

- dosažení lepší nabídky a využití turistického potenciálu regionů a obcí
- zlepšení dopravní dostupnosti turisticky atraktivních míst a památek
- zvýšení přitažlivosti regionů a obcí pro návštěvníky - zvýšení počtu návštěvníků
- zvýšení příjmů z cestovního ruchu pro veřejné subjekty i soukromé podnikatele
- zlepšení úrovně poskytovaných služeb zařízení cestovního ruchu, zvýšení kvalitativních standardů poskytovaných služeb

c) Kategorie oblastí intervence

Kategorie pomoci ze strukturálních fondů pro programovací období 2007-2013 jsou stanoveny přílohou č. II. prováděcího nařízení o detailních pravidlech pro aplikaci všeobecného nařízení a sestávají z věcného vymezení způsobilé oblasti podpory a

příslušného kódu. Každá oblast podpory může zahrnovat jednu nebo více kategorií v závislosti na specifických / operačních cílech oblasti podpory.

Propagace přírodních krás	55
Ochrana a rozvoj přírodního dědictví	56
Podpora zlepšování služeb cestovního ruchu	57
Ochrana a uchování kulturního dědictví	58
Rozvoj kulturní infrastruktury	59

d) Forma podpory a její výše

Dle zaměření oblasti podpory a konečných příjemců je nutné posoudit a určit jaká forma podpory bude optimálním nástrojem pro dosažení operačních cílů (a potažmo tedy i cílů specifických a globálního dané priority). Nejčastější formou podpory bude dotace (nevratná přímá pomoc), mezi další formy podpory patří návratná pomoc, subvencování úrokových sazeb, záruka, majetková účast, účast rizikového kapitálu apod.

Údaje o podpoře v implementačním / prováděcím dokumentu musí dále zahrnovat informaci o % výši podpory, event. o rozdělení na míru spolufinancování jednotlivých subjektů (SF, ČR, žadatel). Výše podpory se vypočítá z celkových způsobilých výdajů³.

Podpora:

Formou podpory v rámci oblasti podpory rekonstrukce a budování kvalitní základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu bude nevratná přímá pomoc (dotace). Příspěvek ERDF (85 % celkových způsobilých nákladů oblasti podpory) dosáhne pro celou oblast podpory 102 mil. €.

Výše dotace (v %) bude vždy propočítána k celkovým způsobilým výdajům projektů, včetně veřejných a soukromých výdajů.

Dotace ze strukturálního fondu ERDF bude poskytnuta všem konečným uživatelům projektů. Projekt může současně obdržet i dotaci z některého veřejného zdroje ČR v rámci operačního programu.

Zpravidla se rovněž počítá s tím, že konečný uživatel (konečný příjemce) zajistí částečné spolufinancování projektu z vlastních zdrojů; v řadě případů bude vlastní spolufinancování hrazeno rovněž z veřejných zdrojů ČR (v případě, kdy projekty předkládají veřejnoprávní subjekty nebo jimi zřizované organizace), v ostatních případech půjde o soukromé zdroje podnikatelských subjektů, nestátní neziskové organizace).

Podpora ze strukturálních fondů

Výše podpory ze strukturálních fondů (ERDF) se v případě projektů vytvářejících příjmy vypočítá metodou finanční mezery⁴.

³ v programovacím období 2004-06 byla vypočítána výše podpory z celkových veřejných způsobilých výdajů. V rámci příštího programovacího období 2007-13 se dotace počítá na základě celkových způsobilých výdajů, včetně veřejných a soukromých výdajů.

⁴ viz Guidance on the methodology for carrying out the cost-benefit analysis. Information note n° 64

Krok 1. Určení míry spolufinancování (R):

$$R = \text{Max EE/DIC},$$

- Max EE je maximální výše uznatelných výdajů = DIC-DNR (finanční mezera) (článek 54 odst. 2),
- DIC jsou diskontované investiční náklady,
- DNR jsou diskontované čisté příjmy = diskontované příjmy – diskontované provozní náklady + diskontovaná zbytková hodnota.

Krok 2. Určení částky - decision amount (DA), na kterou se uplatňuje míra spolufinancování na prioritní osu (Čl. 40 odst. 2):

Výše podpory ze strukturálních fondů (ERDF) může dosáhnout až 85 % celkových způsobilých výdajů projektů.

Podpora ze zdrojů ČR (veřejné + soukromé zdroje)

Pokud jde o pomoc podnikům, veřejná podpora poskytnutá v rámci operačních programů musí dodržovat stropy stanovené pro státní podporu, stanovené nařízením Komise (ES) o použití článků 87 a 88 Smlouvy ES na vnitrostátní regionální investiční podporu. Celková veřejná podpora podnikatelských subjektů, zahrnující jak zdroje ERDF, tak i veřejné zdroje ČR (zdroje státního rozpočtu nebo rozpočtů krajů) nesmí překročit limit podpory, stanovený v rámci Regionální mapy intenzity veřejné podpory.

Míra spolufinancování ze zdrojů ČR (veřejné zdroje), v návaznosti na poskytnuté zdroje strukturálních fondů, musí dosáhnout minimálně 15 % z celkových uznatelných nákladů projektů.

Povinnost zajistit spolufinancování ze zdrojů ČR (veřejné + soukromé zdroje) je v první řadě úkolem konečného uživatele - předkladatele projektu. V případech podnikatelských subjektů k tomu přistupuje i závazek - vedle soukromého spolufinancování - zajistit spolufinancování projektů i z veřejných prostředků ČR.

Veřejná podpora

Úkolem řídicího orgánu je již v průběhu přípravy operačního programu „rozpoznat“ oblasti podpory, které by mohly zakládat veřejnou podporu, a těmto přiřadit nejlépe vyhovující kategorii výjimky ze zákazu veřejné podpory. Lze obecně říci, že ve velké většině případů poskytované podpory ze SF nezakládají veřejnou podporu - např. podpora do infrastruktury ve veřejném zájmu, poskytnutá na základě výběrového řízení. Řídicí orgán zde vychází z předepsaného obsahu operačního programu, který musí mimo jiné zahrnovat informaci o:

- prioritách programu, jejich konkrétních cílů, uvedených kvantitativně v případech, kdy se jejich kvantifikace sama nabízí, a hodnocení očekávaného dopadu,
- informaci o operační úrovni plánovaných priorit.

V implementačním / prováděcím dokumentu je nutné na úrovni každé oblasti podpory eventuálně dílčích podoblastí uvést informaci potřebnou pro kontrolu souladu s programy pomoci podle článku 87 Smlouvy ES; tj. zahrnout seznam podpor zakládajících veřejnou podporu, což bude současně sloužit jako podklad pro kontrolu EK.

Oblast Veřejné podpory je v EU založena samotnou **Smlouvou o založení ES, čl. 87-89** (ex. čl. 92-94).

Článek 87 (ex. čl. 92) Smlouvy o založení ES obsahující jeden ze základních principů fungování jednotného trhu, kterým je hodnocení jakékoliv podpory poskytované ze strany státu, narušující nebo hrozící narušit soutěž prostřednictvím zvýhodňování určitých podniků nebo odvětví výroby a ovlivňující obchod mezi členskými státy, jako neslučitelné se společným trhem. V zásadě je tedy poskytování veřejné podpory zakázáno.

Dále však čl. 87 (ex. čl. 92) Smlouvy o založení ES vymezuje podpory, které jsou ze zákazu vyňaty, tj. podpory slučitelné se společným trhem a druhy podpor, které mohou být za určitých podmínek považovány za slučitelné. Na základě čl. 88 Smlouvy o založení ES má Evropská komise (dále jen Komise) právo, ve spolupráci s členskými státy, průběžně

$$DA = EC * R,$$

- EC jsou způsobilé náklady.

Krok 3. Určení (maximálního) grantu EU:

$$EU \text{ grant} = DA * \text{Max CRpa},$$

- Max CRpa je maximální míra spolufinancování pro prioritu příslušného operačního programu (Čl. 51).

zkoumat systémy podpor členských zemí, posuzovat slučitelnost poskytované veřejné podpory a navrhnout vhodná opatření, která vyžadují postupný rozvoj nebo fungování společného trhu. Článek 88 Smlouvy o založení ES dále stanoví, že pokud Komise zjistí neslučitelnost podpory se společným trhem, popř. její zneužívání nebo neoprávněné poskytnutí, uloží Komise povinnost státu takovou podporu zrušit nebo upravit.

Dalšími základními právními předpisy EU, vztahující se k veřejné podpoře jsou:

Nařízení Rady (ES) č. **659/1999/ES**, kterým se stanoví podrobná pravidla pro použití článku 88 (ex. čl. 93) Smlouvy o založení ES a další související legislativa upravující poskytování veřejné podpory v konkrétních oblastech.

Výjimky:

Nařízení Rady (ES) č. 994/98 ze dne 7. května 1998 o použití článků 92 a 93 Smlouvy o založení Evropského společenství na určité kategorie horizontální státní podpory

Nařízení Komise (ES) č. 2204/2002 ze dne 12. prosince 2002 o uplatňování článku 87 a 88 Smlouvy o ES na podporu pro vytváření nových pracovních míst

Nařízení Komise (ES) č. 68/2001 ze dne 12. ledna 2001 o uplatňování článků 87 a 88 Smlouvy o ES na poskytování podpor na vzdělávání

Nařízení Komise (ES) č. 69/2001 ze dne 12. ledna 2001 o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na podporu de minimis

Nařízení Komise (ES) č. 70/2001 ze dne 12. ledna 2001 o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na podporu pro malé a střední podniky

Nařízení Komise (ES) č. 1/2004 ze dne 23. prosince 2003 o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na státní podporu malým a středním podnikům působícím v produkci, zpracování a uvádění zemědělských produktů na trh

Nařízení Rady (ES) č. 1407/2002 ze dne 23. července 2002 o státní podpoře uhelnému průmyslu

Nařízení Rady (ES) č. 718/1999 ze dne 29. března 1999 o politice podpory vnitrozemské vodní dopravy, pokud jde o kapacitu loďstva Společenství

Nařízení Rady (ES) č. 3094/95 ze dne 22. prosince 1995 o státní podpoře loďařskému průmyslu

POKYNY K REGIONÁLNÍ PODPOŘE NA OBDOBÍ 2007 – 2013

(2006/C 54/08)

Dále jsou ve fázi návrhů:

Nařízení Komise (ES) č. .../... ze dne .../.../2006, o použití článků 87 a 88 Smlouvy ES na vnitrostátní regionální investiční podporu

Nařízení Komise (ES) č. .../.. o použití článků 87 a 88 Smlouvy ES na podporu de minimis

Návrh Pokynů Společenství pro státní podporu a rizikový kapitál pro malé a střední podniky

Community framework for state aid for research and development and innovation

V České republice je veřejná podpora upravena zákonem č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje.

Vyhláška Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže 207/2005 Sb., o formě a obsahu plnění informační povinnosti k poskytnuté veřejné podpoře

Článek 87 Smlouvy ES tedy ustanovuje obecný zákaz poskytování veřejné podpory, jakožto i podmínky, které musí být naplněny, aby podpora mohla být považována za veřejnou podporu a jako taková za zakázanou:

- a) Musí být poskytována státem nebo ze státních prostředků
- b) Musí porušovat nebo hrozit porušením hospodářské soutěže
- c) Musí zvýhodňovat **určité podniky** nebo určitá odvětví výroby
- d) Musí poškozovat obchod mezi členskými státy

Veřejnou podporu mohou zakládat: „úlevy na úrocích – úlevy na daních – státní garance – osvobození od daně – přímé platby – zvýhodněný nákup zboží a služeb od státu – zvýhodněné úroky – garance za půjčky za zvýhodněných podmínek - **získání pozemků nebo nemovitostí zdarma či za zvýhodněných podmínek** - záruky proti provozním ztrátám – proplacení nákladů v případě úspěchu – záruka dividend – zvýhodněné veřejné objednávky – snížení nebo odpuštění daňových poplatků, včetně zrychlení odpisů a snížení sociálních dávek – pozdní výběr daní nebo sociálních dávek – kapitálové transfery – poradenské služby – **pomoc společností financovat projekty životního prostředí** – pomoc podnikům ve vlastnictví státu při privatizaci – PPP a kontrakty, které nejsou otevřené veřejným tendrům – legislativa, která garantuje určitý podíl na trhu – výhody plynoucí z poskytnutí pomoci při obnově území – reklama zdarma na televizi ve veřejném vlastnictví – **infrastrukturní projekty, z nichž mají přínos jen určití uživatelé**“.

Obecný zákaz poskytování veřejné podpory připouští výjimky, které jsou vymezeny základním způsobem taktéž přímo ve Smlouvě ES a které jsou dále specifikovány v prováděcích předpisech ES. Jedná se o tyto druhy veřejné podpory:

- podpory, které mají napomoci hospodářskému rozvoji oblastí s mimořádně nízkou životní úrovní nebo s vysokou nezaměstnaností;
- podpory, které mají napomoci uskutečnění některého významného projektu společného evropského zájmu anebo napravit vážnou poruchu v hospodářství některého členského státu;
- podpory, které mají usnadnit rozvoj určitých hospodářských aktivit nebo oblastí, pokud nemění podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem
- podpory, které mají napomoci kultuře a zachování kulturního dědictví, jestliže neovlivní podmínky obchodu a soutěže ve Společenství v míře odporující společnému zájmu;
- jiné druhy podpor, které mohou být vymezeny rozhodnutím Rady přijatým kvalifikovanou většinou na návrh Komise.

Výjimky z poskytování veřejné podpory jsou stanoveny následujícími legislativními předpisy:

a) De minimis

Nařízení č. 69/2001 bylo přijato za účelem ulehčení práce EK, tj. aby byly z kontrol veřejné podpory vyčleněny podpory mající z důvodů své velikosti minimální dopad na obchod a konkurenci mezi členskými státy.

Nyní je ve fázi návrhu novela tohoto nařízení, ve které se předpokládá **zvýšení stropu na 150,000 EUR** pro období 3 po sobě jdoucích fiskálních let.

- Celková výše pomoci *de minimis* udělená jednomu podniku nesmí přesáhnout částku 100,000 EUR za poslední období tří let (předcházející době, kdy nová podpora *de minimis* má být udělena).
- Do výpočtu tohoto stropu musí být započteny všechny podniku poskytnuté podpory *de minimis* bez ohledu na jejich cíl nebo podobu (do výpočtu podpory *de minimis* se nezapočítávají podpory povolené na základě jiných pravidel).
- Strop ve výši 100,000 EUR je vyjádřen jako hotovostní dotace. Všechny uvedené částky jsou v hrubé podobě, tzn. před přímým zdaněním. V případech, kdy se státní pomoc uděluje v jiné formě než je grant (dotace), výše pomoci bude vyjádřena v hrubém ekvivalentu dotace této pomoci. Pomoc splatná v několika splátkách musí být diskontována na hodnotu v době nabídky pomoci.

Výše uvedený strop (100,000 EUR pomoci *de minimis* pro období tří let) se vztahuje na celkovou částku pomoci udělené jednomu podniku podle všech opatření v rámci pravidla *de minimis*.

b) Podpora pro vytváření nových pracovních míst

Nařízení Komise (ES) č. 2204/2002 ze dne 12. prosince 2002 o uplatňování článku 87 a 88 Smlouvy o ES na podporu pro vytváření nových pracovních míst

Jde zejména o:

- podporu na vytváření nových pracovních míst,
- podporu na nábor znevýhodněných a postižených pracovníků,
- podporu na pokrytí zvláštních nákladů spojených se zaměstnáváním postižených pracovníků.

c) Podpora vzdělávání

Nařízení Komise (ES) č. 68/2001 ze dne 12. ledna 2001 o uplatňování článků 87 a 88 Smlouvy o ES na poskytování podpor na vzdělávání

Toto nařízení se aplikuje na veřejnou podporu vzdělávání a školení, bez ohledu na to, zda je vzdělávání nebo školení prováděno jednotlivými podniky nebo veřejnými či soukromými vzdělávacími společnostmi.

Příklady vzdělávání a školení, která nejsou předmětem veřejné podpory, neboť jde o činnosti tradičně prováděné státem ku prospěchu obyvatelstva:

- školní vzdělávání a počáteční zaškolování (vzdělávání učňů a odborné vzdělávání),
- školení a rekvalifikace pro nezaměstnané včetně zaškolování ve firmách.

d) Podpora regionálního rozvoje

(podléhá oznamovací povinnosti (notifikaci))

Právní zakotvení pravidel EU pro národní podporu regionálního rozvoje:

- **Pokyny k regionální podpoře na období 2007 – 2013** (2006/C 54/08), včetně Mapy regionální podpory
- Nařízení komise (ES) č. .../... ze dne .../.../2006, o použití článků 87 a 88 Smlouvy ES na vnitrostátní regionální investiční podporu (ve fázi návrhu)

Typ podpory:

- podpora na počáteční investici,
- podpora na vznik nových pracovních míst,
- ve výjimečných případech podpora na provozní (operativní) náklady.

Rozsah uplatnění:

a) Z hlediska dotčených subjektů:

Veškeré podniky (nově vznikající nebo již existující) ve vybraných regionech

b) Z hlediska dotčených sektorů:

- Pokyny EK se neaplikují na výrobu, zpracování a marketing zemědělských a rybích produktů vyjmenovaných v příloze I Smlouvy Evropských společenství, ani na uhelný průmysl.
 - Speciální pravidla se aplikují na:
 - dopravu, stavbu lodí, syntetická vlákna a motorová vozidla,
 - ocelářský průmysl (v rámci ocelářského průmyslu není povolována žádná podpora regionálního rozvoje),
 - velké investiční projekty (viz dále).
 - Evropská komise považuje poskytování veřejné podpory do oblasti finančních služeb (bankovníctví a pojišťovnictví) ve vztahu k regionálnímu rozvoji za málo opodstatněné.
- c) Z hlediska podporovaných regionů - rozlišují se dva druhy regionů způsobilých pro podporu:
- regiony s mimořádně nízkou životní úrovní nebo vysokou nezaměstnaností (regiony typu NUTS II s HDP/obyvatele nižším než 75 % průměrného HDP/obyv. EU),
 - problémové oblasti vymezené na základě ukazatelů navržených členskými státy.

e) Veřejná podpora pro drobné, malé a střední podnikatelské subjekty

Právní zakotvení:

- Nařízení Komise (ES) č. 70/2001 z 12.1.2001 o aplikaci článků 87 a 88 Smlouvy ES na státní pomoc malým a středním podnikatelským subjektům (OJ 2001, L 10/33).
- Nařízení Komise (ES) č. 364/2004 z 25.2.2004, které doplňuje (novelizuje) Nařízení z r. 2001 tak, aby zahrnovalo podporu určenou na výzkum a vývoj.

- Návrh Pokynů pro státní podporu a rizikový kapitál pro malé a střední podniky

Rozsah uplatnění:

a) Z hlediska dotčených sektorů:

Speciální pravidla se aplikují na uhelný průmysl, stavbu lodí, rybí a zemědělské produkty.

b) Z hlediska typu podporované aktivity:

Nařízení EK se zabývá opatřeními státní podpory malým a středním podnikatelským subjektům na:

- o hmotné a nehmotné investice,
- o aktivity neinvestiční povahy a
- o na výzkum a vývoj (VaV).

Definice malých a středních podnikatelských subjektů vychází z nové definice MSP platné od 1. 1. 2005 a vyplývající z doporučení Komise č. 2003/361/ES z 6. května 2003 o definici drobných, malých a středních podniků.

f) Podpora v oblasti ochrany životního prostředí

podléhá oznamovací povinnosti (notifikaci)

Právní zakotvení v legislativě ES:

Obecné zásady Společenství o státní podpoře na ochranu životního prostředí (OJ 2001, C 37/3).

Rozsah uplatnění:

a) Z hlediska věcného vymezení:

Tyto obecné zásady Společenství upravují podporu určenou k nápravě a prevenci poškozování životního prostředí anebo přírodních zdrojů, nebo k podpoře efektivního využívání těchto zdrojů.

b) Z hlediska dotčených činností:

Tyto obecné zásady se neaplikují na výzkum a vývoj a na vzdělávání a školení v oblasti životního prostředí (tato oblast je upravena Prováděcími pravidly Společenství o státní podpoře vědy a výzkumu a Nařízením Komise o státní podpoře vzdělávání a školení).

c) Z hlediska dotčených sektorů:

Tyto obecné zásady se neaplikují na výrobu, zpracování a marketing zemědělských a rybích produktů vyjmenovaných v příloze I Smlouvy ES, které se řídí Obecnými zásadami ES pro státní pomoc v zemědělském sektoru.

A. Investiční podpora & Podpora na poradenské služby pro MSP

- a) Přechodná investiční podpora malým a středním podnikatelům za účelem přizpůsobení se novým závazným normám Společenství na ochranu životního prostředí.
- b) Podpora podnikatelským subjektům zavádějícím vyšší standardy než požadují závazné normy ES v oblasti životního prostředí.
- c) Podpora na investice v energetice, tj. na úsporu energie, na kombinovanou výrobu tepla a elektrické energie a na využívání obnovitelných zdrojů energie.
- d) Podpora na sanaci znečištěných průmyslových oblastí.
- e) Podpora na přemístění podnikatelských subjektů.
- f) Podpora MSP na poradenské služby v oblasti ochrany životního prostředí.

B. Provozní podpora

V souladu s obecnými zásadami ES o státní podpoře na ochranu životního prostředí mohou členské státy rovněž poskytovat provozní veřejnou podporu a to v případech, kdy tato podpora významně přispívá k ochraně životního prostředí.

Typy provozní podpory, které jsou v souladu s těmito obecnými zásadami:

- provozní podpora pro nakládání s odpady a úspory energie,
- provozní podpora ve formě daňových úlev a výjimek,
- provozní podpora pro obnovitelné zdroje energie,
- provozní podpora pro zařízení na kombinovanou výrobu elektrické energie a tepla.

g) Veřejná podpora výzkumu a vývoje

podléhá oznamovací povinnosti (notifikaci)

Právní zakotvení v legislativě ES:

- *Všechny podniky:*

Rámec Společenství pro státní podporu výzkumu a vývoje ze dne 17. února 1996 (OJ 96/C, 45/06) ve znění sdělení Komise pozměňující Rámec Společenství pro státní podporu výzkumu a vývoje ze dne 13. února 1998 (OJ 98/C, 48/02). (Nový Rámec ve fázi návrhu)

- *Specifická úprava pro Malé a střední podniky:*

Nařízení Komise (ES) č. 70/2001 ze dne 12. ledna 2001 o použití článků 87 a 88 Smlouvy ES u státní podpory malého a středního podnikání ve znění nařízení Komise č. 364/2004 ze dne 25. února 2004, kterým se mění a rozšiřuje nařízení Komise č. 70/2001 o podporu určenou na výzkum a vývoj.

Rozsah uplatnění:

- a) Z hlediska věcného vymezení:

Podpora výzkumu a vývoje nepodléhá pravidlům veřejné podpory výzkumu a vývoje, pokud je z veřejných prostředků financován výzkum a vývoj, který je prováděn neziskovými vzdělávacími institucemi nebo neziskovými výzkumnými zařízeními a pokud:

- výsledky těchto projektů výzkumu a vývoje jsou zpřístupněny všem průmyslovým odvětvím na nediskriminačním základě,
- se jedná o příspěvky na výzkumné projekty, které jsou realizovány ve prospěch průmyslových odvětví nebo ve spolupráci s nimi, ale jsou poskytovány způsobem, který odpovídá chování podnikatelských subjektů (např. služby, data a výsledky jsou poskytovány za úplatu, která se odvíjí od ceny na trhu).

b) Z hlediska dotčených sektorů:

Odvětví, na která se aplikují speciální pravidla:

- o stavba lodí, ocelářský a automobilový průmysl (vždy podléhají notifikační povinnosti),
- o zemědělství (míra podpory vždy 100%).

Na webových stránkách **Ministerstva pro místní rozvoj** je k dispozici Studie Veřejná podpora v oblasti strukturálních fondů, vypracovaná PBA Group a Euromanagers, kde lze najít podrobnější pojednání k výše uvedené problematice.

<http://www.strukturalni-fondy.cz/index.php?show=000008001001019>

Veřejná podpora

V rámci oblasti podpory bude poskytována v případě grantových schémat veřejná podpora malým a středním podnikům v odvětví cestovního ruchu (v návaznosti na článek 1 nařízení Rady (ES) č.994/98), která bude v souladu se skupinovou výjimkou pro malé a střední podniky, definovanou v rámci nařízení Komise (ES) č. 70/2001.

e) Typ podpory

Pro to, aby bylo možno rozhodnout, zdali je možné podpořit konkrétní projekt, je třeba uvést, jaké aktivity lze podporovat v rámci oblasti podpory. Jejich vymezení musí splňovat několik formálních předpokladů:

- (i) realizací aktivit (i několika dohromady ve vzájemné koordinaci) musí dojít k naplnění specifických / operačních cílů,
- (ii) musí se jednat o aktivity, které spadají do způsobilých oblastí intervence,
- (iii) orgány odpovědné za realizaci oblasti podpory musí být oprávněné takové aktivity podporovat,
- (iv) musí se jednat o takové aktivity, které jsou oprávněni realizovat příjemci podpory, určení v rámci oblasti podpory.

Smyslem vymezení aktivit není navrhnout co nejširší výčet možných aktivit, které by mohli žadatelé realizovat, nýbrž navrhnout takové aktivity, které příjemci skutečně realizovat budou. To znamená, že by měla existovat reálná poptávka po příslušných aktivitách, podložená schopností financovat tyto aktivity z vlastních zdrojů příjemce. Zde

je nutné zdůraznit, že stanovená typologie nepředstavuje konečný, definitivní výčet, jenž by v průběhu realizace programového dokumentu nemohl být dále doplňován.

Kromě typologie věcného zaměření podporovaných projektů je nutné definovat, jakým typem intervence budou oblasti podpory nejefektivněji realizovány. Pro programovací období 2007 – 2013 jsou relevantní následující způsoby realizace oblastí podpory⁵:

- **individuální projekty** – projektem je konkrétní ucelený projektový záměr, který předkládá žadatel s cílem získat dotaci v rámci konkrétního operačního programu. Projekt je předkládán ve formě elektronické žádosti nebo na papírových formulářích a souborem povinných a nepovinných příloh. Projekt musí splňovat formální náležitosti a musí být v souladu s podmínkami operačního programu, tzn. přispívat k naplnění cíle, zaměření a monitorovacích ukazatelů. Předkladateli projektů jsou vždy koneční příjemci, kteří jsou zároveň i konečnými uživateli podpory.
- **Grantová schémata** – představují formu „skupinového“ projektu, který v sobě zahrnuje množství akcí (grantových individuálních projektů). Vyhláшателеm grantového schématu je konečný příjemce, který přijímá a hodnotí akce (grantové projekty) předložené konečnými uživateli. Grantová schémata lze v omezené míře využít pro menší projekty, dotační tituly, u kterých je znám pouze charakter předkladatele (podnikatelské subjekty, veřejné orgány, NNO). Předpokladem úspěchu grantového schématu je jeho cílenost a znalost poptávky po projektech. Doporučuje se použití ve velmi omezené míře v závislosti na charakteru oblastí podpory, protože se jedná o komplikovanou formu podpory vzhledem k objemu prostředků, které může absorbovat. Grantová schémata by měla být používána pro poskytnutí podpory velkému množství subjektů (pro více než cca 25-30).
- **Globální granty**⁶ – globálním grantem se rozumí ta část pomoci, jejíž provádění a řízení může řídicí orgán svěřit jednomu nebo více schváleným zprostředkujícím subjektům (včetně místních orgánů, subjektů pro regionální rozvoj nebo nevládních organizací), které budou zajišťovat provádění jedné nebo více operací v souladu s ustanoveními dohody uzavřené mezi řídicím orgánem a takovýmto orgánem. Tato forma intervence je vhodná pro podporu, která je využívána především pro pomoc místním rozvojovým iniciativám. Tyto zprostředkující subjekty jsou obvykle zřízeny nebo zastoupeny v regionu či v dotyčných regionech a měly by mít několikaleté zkušenosti v příslušném oboru a provádět úkoly ve veřejném zájmu. Typicky by příjemci globálního grantu mohla být např. (větší) města. Podobně by globální grant mohl být přidělen kraji (krajské samosprávě) a být určen na podporu menších venkovských obcí. Má se za to, že globální grant představuje velice jednoduchá administrativní / implementační pravidla, která nebudou přehnaně zatěžovat žadatele ucházející se o jednotlivé granty.

Postupy pro použití globálních grantů jsou předmětem dohody mezi dotyčným řídicím orgánem a dotyčným zprostředkujícím subjektem. V postupech musí být podrobněji popsány oblasti podpory, jež mají být provedeny, kritéria pro výběr příjemců pomoci, podmínky a podíly spolufinancování, včetně využití případně vzniklých úroků, ustanovení pro monitorování, hodnocení a zajištění finanční kontroly globálního grantu, včetně pravidel pro vracení neoprávněně vyplacených částek a předkládání účtů, případně použití finanční záruky nebo rovnocenného prostředku, pokud členský stát nebo řídicí orgán neposkytnou takovou záruku v souladu s institucionálním uspořádáním každého členského státu.

⁵ viz Metodika pro přípravu programových dokumentů pro období 2007 - 13

⁶ viz čl. 41 obecného nařízení

- **Velké projekty⁷** - přesahují výši 25 milionů EUR v případě životního prostředí a 50 milionů EUR v ostatních oblastech a jejich seznam je přílohou konkrétního operačního programu. Tato forma je vhodná vedle oblasti životního prostředí zejména pro investice do dopravní infrastruktury, rozvoje podnikatelského prostředí a intervence na úrovni regionů. Velké projekty jsou součástí popisu priority operačního programu, u nichž musí být uveden indikativní seznam těchto projektů (u těch OP, kde je to relevantní), včetně popisu stádia jejich připravenosti, časového a finančního rámce. Kvůli rozsahu může být tento indikativní seznam velkých projektů přesunut do přílohy operačního programu. Jeho realizace však podléhá samostatnému schvalování EK.
- **další formy realizace pomoci** - závisí na charakteru jednotlivých operačních programů (např. tzv. schémata veřejné podpory – „aid schemes“, která v sobě zahrnují množství akcí, tzv. „aid individual projects“ – AIP).

V rámci oblasti podpory bude možno podporovat projekty, zaměřené na:

- výstavbu a obnovu lázeňské infrastruktury většího rozsahu ve městech a obcích se statutem lázeňského místa nebo které jsou stanovené jako přírodní léčebné lázně popř. v dalších místech doporučených Ministerstvem zdravotnictví, Českým inspektorátem lázní a zřidel (kolonády, lesoparky, kulturní zařízení apod.)
- výstavbu a obnovu kongresových hotelů a center (tzv. kongresový cestovní ruch a turistika), nákup vybavení a zařízení kongresového hotelu nebo centra (min. kapacita 100 míst)
- vybudování celostátního informačního a rezervačního systému cestovního ruchu (nákup a aplikace informačních technologií)
- ucelené projekty rozvoje ekoturismu v rámci chráněných krajinných oblastí (CHKO) a národních parků (NP), zejména pokud jde o podporu doprovodné infrastruktury (turistické stezky, cyklostezky a cyklotrasy, odpočívadla, kiosky, informační centra, parkoviště, orientační značení, dopravní prostředek pro ekoturistiku apod.)
- rekonstrukci a obnovu historických, kulturních, technických a průmyslových památek využitelných pro účely cestovního ruchu a rekreace, včetně doprovodné infrastruktury
- revitalizaci přírodních atraktivit bezprostředně souvisejících a využitelných pro potřeby cestovního ruchu a rekreaci, včetně doprovodné infrastruktury (parkoviště, veřejná hygienická zařízení, veřejné osvětlení, vybavení pro tělesně postižené a handicapované apod.)
- výstavbu a obnovu sportovně-rekreačních center sloužící aktivitám účastníků cestovního ruchu
- rozšiřování portfolia hotelů a hotelových řetězců v regionech za účelem rozšíření ubytovací kapacity se zvýšenou úrovní a rozsahem služeb
- budování dálkových cyklostezek a cyklotras včetně doplňkové infrastruktury, budování infrastruktury pro rekreační plavbu
- výstavbu a obnovu infrastruktury pro mezinárodní filmové, divadelní a hudební festivaly.
- rozvoj informačních systémů cestovního ruchu (výroba a instalace turistického značení)
- podpora zřizování a obnovy informačních center a jejich zapojení do nadregionálních informačních systémů.

Výše uvedené aktivity budou podporovány formou

- větších individuálních projektů, předkládaných veřejnými a neziskovými subjekty, kde minimální přípustná výše celkových způsobilých výdajů na jeden projekt činí 100 mil Kč
- grantových schémat na podporu soukromých podnikatelských subjektů podnikajících v cestovním ruchu. Nositelem grantového schématu bude kraj. Podpora se bude týkat
 - a) existujících podnikatelů, kteří mají uzavřeno účetnictví minimálně za poslední dva účetní roky,
 - b) nových podnikatelských subjektů založených subjekty uvedenými v bodě a).

V případě, že oblast podpory je dále členěna na dílčí jednotky realizace priority operačního programu (např. na podoblasti podpory), je nezbytné pro každou takovou jednotku stanovit typ podporovaných aktivit.

⁷ viz čl. 38 obecného nařízení

f) indikátory a jejich kvantifikace (výstupy)

Nastavení indikátorů pro monitoring a evaluaci na úrovni jednotlivých oblastí podpory (až do úrovně projektů) se po věcné stránce neliší od postupů při nastavení indikátorů na vyšších úrovních operačního programu. Všechny indikátory musí být vybrány z číselníku indikátorů sestavy indikátorů. V případě, že číselník neobsahuje potřebný indikátor, předloží tvůrce OP vlastní návrh indikátoru a požádá o zařazení do databáze. Po prověření a přidělení číselného kódu může být tento indikátor dále používán.

Co se typologie týče, tak každé oblasti podpory je nutné stanovit indikátory výstupu, event. výsledku. V případě relevance též indikátor horizontálních témat. Prioritně by měly být vybírány tzv. „core“ indikátory.

Postup pro nastavení indikátorů na úrovni programových dokumentů je součástí Metodiky pro přípravu programových dokumentů pro období 2007 – 2013. Více detailů k přípravě indikátorové soustavy, vč. praktických příkladů, je uvedeno v rámci „Zásad tvorby indikátorů pro monitoring a evaluaci“.

Indikátory a jejich kvantifikace:	
Výstupy	
Počet nových zařízení infrastruktury cestovního ruchu.	20
Počet podpořených MSP v cestovním ruchu	5
Počet realizovaných projektů obnovy památek a kulturního dědictví	15
Počet vytvořených stálých lůžek v hotelích a obdobných ubytovacích zařízeních	300
Výsledky	
Realizované soukromé spolufinancování (v €)	20 000 000
Průměrná délka pobytu zahraničních návštěvníků v ČR (dny)	4,5

g) územní zaměření podpory

Územní zaměření podpory musí být v souladu s regionálním vymezením prioritních cílů Společenství, na které se finanční pomoc z prostředků Unie zaměřuje (viz článek 34 všeobecného nařízení). Regiony způsobilé pro čerpání podpory z fondů EU musí být uvedeny v operačním programu, zpravidla v kartografickém vyjádření.

V implementačním / prováděcím dokumentu je nutné pro jednotlivé oblasti podpory specifikovat územní omezení. Pro každou oblast podpory je tedy zapotřebí stanovit, zda bude podpora poskytována plošně nebo vybraným územním celkům (např. strukturálně postiženým regionům nebo hospodářsky slabým regionům, obcím nad 2000 EO).

Všechny regiony soudržnosti Cíle Konvergence

h) příjemci podpory, cíl. skupiny

Příjemci podpory

V návaznosti na programový dokument je třeba podrobně určit, kdo jsou oprávnění žadatelé o příspěvek ze strukturálních fondů nebo Fondu soudržnosti, včetně uvedení definice (například legislativní ustanovení). Je nutno stanovit, kdo bude realizovat aktivity a dosahovat cílů oblasti podpory. Příjemci podpory tedy uskutečňují navržené aktivity a jsou zainteresováni na dosažení cílů oblasti podpory.

Podobně jako při určování aktivit i zde platí, že zejména příjemci pomoci musí být ti, kteří o podporu budou skutečně žádat a správce programu je o tom oprávněně přesvědčen. Výčet příjemců pomoci nemá být (co nejširším) seznamem subjektů, které by eventuálně mohly ještě podporu získat, a kteří jsou uváděni proto, aby náhodou nebyli z případné podpory vyloučeni, kdyby se o ni rozhodli ucházet.

Koneční uživatelé

V mnoha případech jsou příjemci pomoci a koneční uživatelé totožní, tj. subjekt, který realizuje projekt a přijímá prostředky od platebního orgánu. V některých prioritách, resp. oblastech podpory, zejm. těch, které budou realizovány prostřednictvím grantových schémat, bude nutno zajistit, aby byli dále vymezeni koneční uživatelé, tj. příjemci podpory, kteří projekt realizují a přijímají prostředky od konečného příjemce.

Cílové skupiny

Vymezení cílových skupin je žádoucí především u programových dokumentů využívajících pomoci z Evropského sociálního fondu. Cílové skupiny zahrnují skupiny osob nebo organizací, na které se oblast podpory zaměřuje (mající z realizace projektu přímý užitek, například osoby dlouhodobě nezaměstnané, uchazeči o zaměstnání, etnické menšiny, osoby bez přístřeší, osoby po výkonu trestu, matky samoživitelky, začínající podnikatelky, zdravotně a sociálně znevýhodnění, účastníci školení apod.), nebo kteří jsou příjemci pomoci v rámci příslušné oblasti podpory (např. vysoké školy, asociace zaměstnavatelů, instituce pro výzkum a vývoj). V posledním uvedeném případě je možné dále vymežit konečné cílové skupiny (např. studenti vysokých škol, zájemci o další studium na vysokých školách, akademičtí pracovníci vysokých škol, zaměstnanci institucí výzkumu a vývoje).

Koneční uživatelé

- obce, svazky obcí, kraje, nestátní neziskové organizace, státem zřízené organizace, organizace zřizované kraji či obcemi
- malí a střední podnikatelé, to jsou fyzické osoby a právnické osoby (vymezené obchodním zákoníkem) podnikající v cestovním ruchu, které zaměstnávají méně než 250 zaměstnanců a splňují přitom i další kritéria stanovená pro malé a střední podnikatele v rámci nařízení Komise (ES) č. 70/2001 .

Koneční příjemci

- kraje (v případě grantových schémat podporujících malé a střední podnikatele působící v odvětví cestovního ruchu);
- obce, svazky obcí, kraje, nestátní neziskové organizace, státem zřízené organizace, organizace zřizované kraji nebo obcemi.

i) způsobilé výdaje

Stanovení způsobilých a nezpůsobilých výdajů na úrovni oblasti podpory může být rámcové nebo taxativní. Při stanovení těchto výdajů je nutné respektovat relevantní právní předpisy EU a ČR, které stanovují základní pravidla v oblasti způsobilosti výdajů. **Konkrétní pravidla pro způsobilé výdaje** v rámci realizace jednotlivých oblastí podpory programových dokumentů si **stanovují řídicími orgány sami**, s ohledem na celkový kontext podpory, výši podpory, podporované aktivity a na další aspekty. V reálu tak může vzniknout situace, kdy určitý výdaj lze považovat za způsobilý podle pravidel evropských nařízení či pravidel na národní úrovni, avšak řídicí orgán ve svých metodikách nebo podmínkách k rozhodnutí o poskytnutí dotace stanoví tento výdaj za nezpůsobilý.

Vymezení způsobilých výdajů doporučujeme uvádět v prováděcích manuálech nebo příslušných metodikách.

Obecná pravidla pro způsobilost výdajů jsou stanovena v čl. 55 všeobecného nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti, v nařízeních pro jednotlivé fondy a implementačním nařízením⁸, podrobná pravidla pro způsobilost výdajů jsou dále určena na vnitrostátní úrovni.

Z vnitrostátních zákonů, které do způsobilých výdajů větší či menší vahou vstupují je zapotřebí zmínit hlavně zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, ve znění pozdějších předpisů nebo zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve znění pozdějších předpisů.

S jednotlivými druhy či kategoriemi způsobilých výdajů souvisí řada dalších národních právních předpisů jako je zákoník práce, legislativa týkající se odvodů na sociální a zdravotní pojištění nebo cestovních náhrad apod.

V implementačním / prováděcím dokumentu je z hlediska způsobilých výdajů zapotřebí uvést informaci o výši celkových způsobilých výdajů na projekty / operace u jednotlivých oblastí podpory.

V rámci oblasti podpory Rekonstrukce a budování kvalitní základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu činí minimální přípustná výše celkových způsobilých výdajů na 1 individuální projekt 100 milionů Kč.

j) časový rozvrh

Zahrnuje časovou souslednost v návaznosti na programovací období 2007- 2013

Časový rozvrh

7 let (2007 – 2013)

k) finanční plán, včetně určení EU (fondů) i domácích / národních finančních zdrojů a spoluúčasti příjemců podpory

Obsahuje výši uvolňovaných prostředků v jednotlivých letech sledovaného období, zahrnující jednotlivé formy podpory (SF, SR a další finanční zdroje). Doporučujeme zpracovat do přehledné tabulkové formy, které budou uvedeny v příloze implementačního / prováděcího dokumentu.

⁸ implementační obsahuje pravidla pro způsobilost výdajů Cíle Evropská územní spolupráce (viz čl 45 – 50)

Název operačního programu														
Číslo priority/ oblasti podpory	Název priority / oblasti podpory	Fond	Podíl na alokaci	EU	Národní						Celkové zdroje	Míra spolufinancování		
					celkem	SR	kraje	obce	Státní fondy	soukromé		Celkem národní	EU	ČR
1	Název priority			0,0	0,0						0,0	0,0		
1.1.	název oblasti podpory													
1.2.	oblast podpory													
1.3.	oblast podpory													
2	název priority			0,0	0,0						0,0	0,0		
21.1.	oblast podpory													
2.2.	oblast podpory													
2.3.	oblast podpory													
3	název priority			0,0	0,0						0,0	0,0		
3.1.	oblast podpory													
3.2.	oblast podpory													
3.3.	oblast podpory													
	4 technická asistence			0,0	0,0						0,0	0,0		
Celkem			0%	0,0	0,0					0,0	0,0	0,0		

I) implementační uspořádání a způsoby realizace partnerství

Součástí implementačního / prováděcího dokumentu je všeobecný popis řízení operačního programu a implementační struktury – řídicího orgánu, zprostředkujícího subjektu, včetně podrobnějšího určení povahy a role příjemců podpory, jakož i zajištění vztahů mezi jednotlivými subjekty (nejčastěji smluvní povahy).

Charakteristika implementačního uspořádání zahrnuje údaje o ustanovení a funkci řídicího orgánu včetně celkové odpovědnosti za realizaci programu a za komunikaci s dalšími řídicími subjekty z EK.

Dále zahrnuje funkci a význam zprostředkujících subjektů, způsob ustanovení a přesné vymezení funkcí včetně smluvního zajištění delegace činností.

Pro každou oblast podpory by měl být identifikován orgán, který provádí příjem, hodnocení, výběr projektů, věcné a finanční monitorování realizace intervencí a kontrolní činnosti.

Podrobný popis nastavení řídicích a kontrolních mechanismů musí být zachycen v manuálech postupů příslušných orgánů implementace pomoci.

Oblast podpory Rekonstrukce a budování kvalitní základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu

Část oblasti podpory se zaměří na podporu větších operací. Příjem, hodnocení i výběr projektů bude prováděn centrálně příslušným útvarem Ministerstva pro místní rozvoj, v jehož působnosti je oblast cestovního ruchu. Pro výběr projektů bude ustavena národní výběrová komise za účasti zástupců všech regionů soudržnosti.

Způsoby realizace partnerství na úrovni oblastí podpory při vytváření projektů

Princip partnerství je jedním ze základních principů aplikovaných při čerpání finančních prostředků z evropských fondů, zejména Evropského sociálního fondu. Princip partnerství je naplňován prostřednictvím cíleného seskupování různých subjektů (např. obce, svazky obcí, kraje, nestátní neziskové organizace, podnikatelské a finanční subjekty) včetně zastřešujících organizací, sektor veřejné správy, subjekty ze sektoru expertního (např. akademického), zaměstnanci veřejné správy, vedoucí zaměstnanci organizací, institucí a podniků, představitelé NNO, organizace zřizované obcemi, kraji, státem apod.) do celků, které je označováno partnerstvím. Smyslem tvorby partnerství je zajištění vzájemné spolupráce různých typů organizací při realizaci vybraných opatření financovaných v rámci společných programů ČR a EU. Realizace principu partnerství nesmí být v rozporu s příslušnými právními předpisy ČR (viz níže), na jejichž základě jsou nastaveny finanční toky. V rámci partnerství lze rozlišit následující roviny:

- **Partneři jsou příjemcem pomoci SF.**

Partnerství je vztah mezi dvěma nebo více subjekty, jak soukromými tak veřejnými, který spočívá ve spolupráci subjektů při přípravě i realizaci projektu. Subjekty působící v partnerství jsou označovány jako tzv. partneři. Partneři ve vzájemném vztahu splňují podmínku, že jeden partner přijímá pomoc z evropských fondů a rozděluje ji, všichni partneři splňují podmínky programu a předem stanovená pravidla.

V souvislosti s uplatňováním tohoto principu existuje legislativní překážka týkající se možnosti poskytování dotací ze státního rozpočtu všem partnerům realizujícím jeden projekt. Současná česká legislativa (zejména zákon č. 218/2000 Sb.) umožňuje poskytovat dotace jen příjemci dotace, a nikoli přímo i dalším subjektům zapojeným do realizace projektu, tj. partnerům. Finanční prostředky jsou proto poskytnuty pouze příjemci dotace a ten je pak následně rozděluje mezi své partnery.

- **Partneři nejsou příjemci ze SF ve smyslu všeobecných nařízení.**

Partnerství na úrovni spolupracujících subjektů se vyznačuje těmito charakteristikami. Partneři projekt společně vytvářejí, koordinují a vyhodnocují, zda je cíl projektu naplňován. Bez uvedených činností by nebylo možné zajistit řádné fungování a naplňování cíle společného projektu, proto je spoluúčast všech partnerů na projektu podstatná a nezastupitelná. Povaha právních vztahů mezi žadatelem a jeho partnery není založena na poskytování služeb.

- **Problematika Public Private Partnership (PPP) ve vztahu k fondům EU v programovacím období 2007 – 2013.**

V České republice se začíná stále více uvažovat o projektech realizovaných na základě spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem – projekty **PPP**, které by byly spolufinancovány z fondů EU (strukturální fondy a Fond soudržnosti), kde soukromý sektor spolufinancuje a uživatelem je veřejná správa. Evropská komise ve svém dokumentu Strategické obecné zásady Společenství uvádí, že bude podporovat projekty PPP tak, že poskytne prostřednictvím strukturálních fondů a Fondu soudržnosti finanční prostředky pro projekty, které splní všechna nezbytná kritéria.

Pro českou veřejnou správu tento fakt znamená vytvoření nových forem dialogu se soukromým sektorem, který by řešil danou problematiku **zajištění veřejných služeb**. Pro soukromý sektor to znamená porozumět tomu, že prostředky EU jsou určeny k financování cílů politik Společenství, které mimo jiné podporují i rozvoj soukromého sektoru.

Proto je potřeba při přípravě České republiky na příští programovací období definovat podmínky čerpání EU fondů tak, aby byla zohledněna možnost spolufinancování přípravy a realizace PPP projektů z prostředků EU fondů.

Studie **Ministerstva dopravy** „Aplikace PPP při financování projektů v oblasti dopravy z fondů EU“ která byla zadána na podzim roku 2005 přinesla v oblasti dopravy pro budoucí období 2007 – 2013 následující doporučení:

- kombinaci PPP a čerpání příspěvků z fondů EU v oblasti infrastruktury využívat pouze v případech, ve kterých nevýhody způsobené zásahy do časového harmonogramu, struktury transakce a zvýšenými nároky na zdroje na straně veřejného sektoru, budou dostatečně vyváženy výhodami – tj. především u velkých projektů (nad 1 mld. EUR)
- v rámci OP Doprava (v období 2007 - 2013) bude z důvodu širšího spektra uvažovaných projektových struktur nezbytné definovat příjemce podpory z fondů EU velmi obecně a vhodně, a včas definovat způsobilé výdaje projektů (dojde tím k zatraktivnění realizace projektů s příspěvkem fondů EU)

→ dostatečná odborná a administrativní kapacita

Odbor Řídicího orgánu Fondu soudržnosti na MMR vydal na podzim 2005 na toto téma publikaci: Projekty PPP v oblasti Fondu soudržnosti, která podává základní informace obecně o problematice veřejně-soukromých partnerství a i o praktické využitelnosti podpory FS při realizaci projektů na základě veřejně-soukromého partnerství (PPP).

V prosinci 2005 zadal **Odbor Rámce podpory Společenství** vypracování obecnější studie „Aplikace principu PPP při realizaci politiky HSS“, jejíž cílem bude na základě analýzy domácího a evropského legislativního prostředí identifikovat bariéry pro budoucí realizaci projektů PPP spolufinancovaných z EU fondů a navrhnout nezbytné kroky k odstranění těchto bariér včetně legislativních nedostatků. Konečné výstupy projektu budou zveřejněny na webových stránkách MMR věnovaným problematice strukturálních fondů do konce května 2006.